



JIM/

12. mai 2016

Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet

Økosystembasert forvaltning – prioritering av bestander og tiltak

Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Havforskningsinstituttet utviklet bestandstabellen, fiskeritabellen og forvaltningstabellen som et rammeverktøy for en gradvis utvikling av en økosystembasert fiskeriforvaltning, herunder en oppfølging av forvaltningsprinsippet i havressursloven. Bestandstabellen inneholder blant annet informasjon om bestandsstatus, beskatningsnivå og forvaltningsmål. Fiskeritabellen inkluderer informasjon for hvert fiskeri om blant annet arts- og størrelsesselektivitet, utkastproblem, bidødelighet, bunnpåvirkning og forslag til prioriteringer av forvaltningsutvikling. Forvaltningstabellen gir en oversikt over fangster i den siste femårsperioden for de arter og bestander som ikke er underlagt en årlig vurdering i ICES.

Intensjonen er at de tre tabellene skal oppdateres hvert år i et samspill mellom Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet, og forslag til neste års prioriteringer legges så frem og diskuteres med næringen og andre interessenter på Reguleringsmøtet i juni. Utfallet av disse diskusjonene vil Fiskeridirektøren spille inn til Nærings- og fiskeridepartementets arbeid med statsbudsjettet for påfølgende år. Etter at statsbudsjettet er vedtatt av Stortinget vil prioriteringene kunne materialisere seg i tildelingsbrevene til Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.

Tabellene er et verktøy for å skaffe oversikt og grunnlag for å kunne prioritere mellom ulike forvaltningstiltak, og gir en samlet oversikt over problemstillinger knyttet til alle bestander og fiskeri som er aktuelle for norsk fiskeriforvaltning.

1. Bestandsmodellen

Tabellen under illustrerer hvilke tiltak og bestander som Fiskeridirektøren har gitt prioritet i 2016, basert på bestandstabellen i 2015.

Bestand	Merknader
Breiflabb	Vurdere og følge opp tiltak
Fellesbestander med EU	Revisjon av forvaltningsplan
Kveite	Vurdere og følge opp tiltak
Kystbrisling	Vurdere og følge opp tiltak
Kysttorsk sør	Revisjon av forvaltningstiltak
Leppefisker	Videre utvikling av reguleringstiltakene
Reker Skagerrak/Nordsjøen	Utarbeide forvaltningsplan
Sjøkreps	Vurdere fremtidig forvaltning
Snøkrabbe	Vurdere fremtidig forvaltning
Uløste multilaterale fordelingsproblemer	Makrell, sild, kolmule, snabeluer

Fiskebåt antar at de tiltakene som er prioritert i 2016, men som ikke finner sin løsning, blir prioritert også i 2017. Fiskebåt vil anbefale at Fiskeridirektoratet gir en statusrapport om de tiltakene og bestandene som er prioritert i de ulike tabellene, og om det er grunnlag for å følge de opp videre.

Fiskebåt vil spesielt understreke betydningen av å finne en tilfredsstillende løsning på de uløste multilaterale fordelingsproblemer for makrell, sild, kolmule og snabeluer. Det er samtidig viktig å understreke at det er viktigere med gode avtaler, enn å få avtalene på plass raskest mulig. Norske fiskerimyndigheter må bruke den tid som trengs for å sikre Norge en rettmessig andel av bestandene.

Fiskebåt mener at det er viktig å få på plass en forvaltningsplan for snøkrabbe som gir forutsigbarhet for aktørene i dette fisket.

Fiskebåt viser til at Norge og Russland evaluerer forvaltningsreglene for nordøstarktisk torsk og hyse, og lodde i Barentshavet i 2016, mens Norge og EU evaluerer forvaltningsreglene for de viktigste fiskebestandene i Nordsjøen. Fiskebåt håper at dette arbeidet kan slutføres i 2016, men legger til grunn at arbeidet med forvaltningsreglene eventuelt blir prioritert videre.

Fiskebåt vil anbefale følgende nye tiltak i tilknytning til bestandsmodellen:

- evaluere kvotefordelingen mellom Norge og EU i Skagerrak og Nordsjøen
- evaluere forvaltningen av blåkveite i Norskehavet/Barentshavet
- evaluere forvaltningsregelen for vågekval
- forvaltningen av øyepål og tobis
- forvaltningsregelen for norsk vårgytende sild

Kvotefordelingen i Nordsjøen og Skagerrak

Fiskebåt viser til tidligere innspill om at det er grunnlag for å revidere kvotefordelingen mellom Norge og EU i Nordsjøen og Skagerrak. For de fleste av de aktuelle bestandene har fordelingen ligget fast i en årrekke, selv om mange ting har endret seg. Det er også litt uklart hvilke kriterier som ble lagt til grunn for fordelingen av bestandene i sin tid. Tabellene nedenfor viser kvotefordelingen i henholdsvis Skagerrak og Nordsjøen mellom Norge og EU.

Tabell: Fordelingen av fiskebestandene i Skagerrak og Kattegat

Bestand	Andel til EU	Andel til Norge
Torsk	96,8%	3,2%
Hyse	95,8%	4,2%
Hvitting	98,2%	1,8%
Rødspette	98,0%	2,0%
Reker	53,4%	46,6%
Sild	86,7%	13,3%
Brisling	92,5%	7,5%

Tabell: Fordelingen av fiskebestandene i Nordsjøen

Bestand	Andel til EU	Andel til Norge
Torsk	83%	17%
Hyse	77%	23%
Sei	48%	52%
Hvitting	90%	10%
Rødspette	93%	7%
Nordsjøesild	71%	29%

Fiskebåt mener at fordelingen av bestandene mellom Norge og EU i første rekke bør bygge på sonetilhørigheten. Fiskebåt konstaterer spesielt at fordelingen av bestandene i Skagerrak synes å ligge fjernt fra sonetilhørigheten. Fiskebåt mener at Norge bør ta initiativ overfor EU om en evaluering av fordelingen av de viktigste fiskebestandene mellom Norge og EU, og dette bør inkluderes i prioriteringslisten i tilknytning til bestandstabellen.

Forvaltningen av blåkveite

Fiskebåt mener at en evaluering av dagens forvaltning av blåkveitebestandene bør prioriteres. Fiskebåt viser i denne forbindelse til Havforskningsinstituttets merkeforsøk på blåkveite i Barentshavet, som viser at en stor del av gjenfangstene skjer i islandsk sone. Det er mye som tyder på at bestanden av blåkveite nord og øst av Island er samme bestand som i Norskehavet/Barentshavet (og Færøyane), og dette bør i så fall få forvaltningsmessige konsekvenser. Det vil for eksempel kunne være lite rasjonelt med et forsiktig fiskepress i Barentshavet, dersom det skjer en stor utvandring til islandsk sone.

Forvaltningen av vågekval

Fiskebåt viser til at forvaltningen av sjøpattedyrene har store konsekvenser for andre fiskeslag, og er svært viktig i et økosystembasert perspektiv. Av kvalartene er det i dag bare vågekval det drives fangst på i norske farvann. Forvaltningsregelen for vågekval bygger på en produksjonsmodell som er utviklet over flere år med mange kompromisser underveis. Kvoten beregnes slik at bestanden i gjennomsnitt over lang tid skal være 72% av ubeskattet bestand, og dette har IWC vedtatt som målsetting. Målsettingen synes å være relativt konservativ, og det er også problematisk at forvaltningsregelen i så stor grad referer til en ubeskattet bestand, som neppe er et entydig begrep.

Fiskebåt mener at det er behov for å gjennomføre en evaluering av dagens forvaltningsregel for vågekval. Det er ønskelig å undersøke om den responderer rasjonelt på endringer i bestanden, og om regelen har de egenskapene man ønsker i forhold til en økosystembasert forvaltning av vågekvalbestanden.

Forvaltningen av øyepål og tobis

Fiskebåt viser til at det er oppnevnt ei arbeidsgruppe med deltakelse fra næringen som hvert år evaluerer forvaltningsplanen for tobis, og reguleringen av fisket. Det er nå besluttet at også forvaltningen av øyepål skal evalueres av arbeidsgruppen. Fiskebåt konstaterer at dette fungerer tilfredsstillende. Fiskebåt viser samtidig til at forvaltningen av øyepål og tobis har hatt et vist ad hoc preg de siste årene, og at spørsmålet om fellesforvaltning med EU har vært et tilbakevendende tema. Fiskebåt mener at det kan være aktuelt å evaluere forvaltningsreglene for tobis og øyepål i et langsiktig perspektiv, og ikke minst avklare hvordan dette skal håndteres i forhold til EU.

Forvaltningsregelen for norsk vårgytende sild

Fiskebåt viser til at benchmark-prosessen for norsk vårgytende sild gjør det nødvendig med en evaluering av referanseverdiene (Bpa, Blim, Fpa, Flim, Fmsy) til bestanden. I den sammenheng vil det også være naturlig å evaluere gjeldende forvaltningsregel for norsk vårgytende sild.

2. Fiskeritabellen

Tabellen nedenfor gir en oversikt over prioriterte utviklingstiltak i 2016, knyttet til fiskeritabellen:

Utfordring	Merknader
Selektivitet og utkast	Tiltak for redusert yngelinnblanding i rekefisket i Barentshavet
	Vurdere forvaltningstiltak for kystrekefisket nord for 62N
	Vurdere videre utvikling av RTC systemet i Nordsjøen og Skagerrak
	Videreutvikle prøvetrekker
	Kartlegge artssammensetningen og lengdefordelingen i industritrålfisket
	Kartlegging av fangstsammensetning og forsøk med bruk av seleksjonsinnretninger i fiske med rekestrål i sør
Bidødelighet	Opprenskning av tapte fiskeredskaper
	Fangstbegrensningssystem i trålfisket etter torsk, hyse og sei
	Tiltak mot spøkelsesfiske i teinefiskeriene etter skalldyr

Når det gjelder prioriterte utviklingstiltak i 2017 viser Fiskebåt til arbeidet som er i gang i Fiskeridirektoratet, med deltakelse fra næringen, med hensyn til forenkling av regelverket. Fiskebåt antar at dette arbeidet vil avdekke et behov for å evaluere ulike tiltak knyttet til selektivitet, utkast bidødelighet m.m., og legger til grunn at dette følges opp gjennom nødvendige prioriteringer.

Fiskebåt vil også kort nevne noen andre forhold som bør prioriteres i 2016/2017:

- få på plass nye kriterier for tillatt innblanding av undermåls fisk i rekefisket
- etablere regler som sikrer god sameksistens mellom trål- og teinefiskerti Barentshavet
- evaluere RTC-systemet for fisket etter vassild
- avklare reglene med hensyn til bruk av oppsamlingspose i rekefisket i Smutthullet

3. Forvaltningsmodellen

Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet har de senere årene utarbeidet en forvaltningstabell som gir en oversikt over fangster i den siste femårsperioden for de arter og bestander som det ikke gjøres en årlig vurdering av bestandssituasjonen for i andre fora (ICES). Det gjennomføres jevnlig eksplisitte vurderinger i henhold til forvaltningsprinsippet for utvalgte arter/bestander. Følgende tabell illustrerer hvilke bestander som er særskilt vurdert i 2014 og 2015, og hvilke bestander som skal vurderes særskilt i løpet av 2016.

2014	2015	2016
Lange	Lyr	Breiflabb
Brosme	Breiflabb	Lyr
Blålange	Lysing	Lysing
Blåsteinbit	Havmus	Blåsteinbit
Flekksteinbit	Skjellbrosme	
Gråsteinbit	Sølvorsk	
Taskekrabbe	Polartorsk	

Fiskebåt antar at Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet har tilstrekkelig kompetanse til å avgjøre hvilke bestander som det er behov for å gi særlig oppmerksomhet det enkelte år, basert på observert utvikling i bestanden, tid siden siste gjennomgang, fiskepress, internasjonale prosesser m.m.

Fiskebåt etterlyser samtidig en prioritering av sjøpattedyrbestandene i forvaltningstabellen. Det vises i denne forbindelse til at det er rapportert om økende mengder storkval i Norskehavet og Barentshavet de siste årene, og at det er behov for å undersøke disse antakelsene. I den sammenheng må det også vurderes om det er grunnlag for å starte fangst på noen av storkvalbestandene.

Fiskebåt mener dessuten at det kan være behov for en bestandskartlegging av kommersielle arter rundt Jan Mayen. Dette gjelder ikke minst loddebestanden, men også bunnfiskarter som torsk, reker og blåkveite.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Jan Ivar Maråk

Sturla Roald

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet
Norges Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.